

MAGYAR NYELVI FELADATLAP
a 8. évfolyamosok számára

„tehetséggondozó” változat

2011. február 3. 14:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1.	<p>a) Fejtsd meg a szót a minta alapján!</p> <p><i>Minta: Ú Sz = ŰT (Az ábécében az Ú betűt követi az Ű, az Sz betűt pedig a T.)</i></p> <p>É Ny G M H = ...</p> <p>b) A minta alapján írd be azt a szóalakot/szót, amely mindkét meghatározásnak megfelel!</p> <p><i>Minta: síkság, alföld = róna = vonalakat, jeleket vésne, karcolna valamibe</i> fia feleségét = ... = kb. 20 cm hosszú, karcsú, ragadozó emlős</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> </table>	a		b							
a												
b												
2.	<p>Oldd meg az elbeszélésrészlethez kapcsolódó nyelvtani feladatokat!</p> <p>Peregnek a levelek az ablakom alatt, mert fúj a szél, és zizegő muzsikájukból régi ősök elszáradt naptárlapjai libbennek elő, ahogy kezével forgatja őket az emlékezet.</p> <p style="text-align: right;">(Fekete István: Öreg naptár)</p> <p>a)–b) Nevezd meg pontosan, milyen mondatrész az <i>ősök</i> és az <i>elszáradt</i> szó a szövegben!</p> <p>ősök: .....</p> <p>elszáradt: .....</p> <p>c) Írj ki a szövegből egy-egy példát az alábbi szófajokra!</p> <p>személyes névmás: .....</p> <p>névutó: .....</p> <p>d) Írd a megadott szavak mellé a megfelelő mássalhangzó-kapcsolódási törvény betűjelét!</p> <p style="text-align: center;">forgatja:..... muzsikájukkal:.....</p> <p>A) a képzés helye szerinti részleges hasonulás B) összeolvadás C) írásban jelöletlen teljes hasonulás D) zöngéesség szerinti részleges hasonulás E) írásban jelölt teljes hasonulás</p> <p>e) Jelöld a következő szóban a szóelemek határait függőleges vonalakkal!</p> <p>Írd a szóelemek fölé a megfelelő számot: 1 = tő; 2 = képző; 3 = j el; 4 = rag!</p> <p style="text-align: center;">a b l a k o k b ó l</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> <tr><td>e</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d		e	
a												
b												
c												
d												
e												

3. a) Az alábbi szövegben öt szó helyesírása hibás. Írd a pontsorokra az öt hibás helyesírású szó **helyes alakját!** Az öt helyes megoldás öt külön sorba kerüljön!

a	
b	
c	

Némelyeket még annak a gondolata is riaszt, hogy fölüljenek egy kórhintára, vagy kipróbáljanak egy óriáskereket. Mások viszont remekül szórakoznak ezeken a játékokon. Az első ilyen szerkezetek kisebb vásárokon tűntek fel, ahol a környék lakói egymással találkoztak, élő állatokkal és más árúkkal kereskedtek.

A később megjelenő hullámvasutak általában csak állandó vidámparkokban működnek, mivel szétszedésük és összeállításuk túl hosszú időbe kerül.

.....

.....

.....

.....

.....

- b) Karikázd be az egyetlen helyesen írt forma betűjelét!

- A) Madách színházi
- B) Madách Színházi
- C) Madách Színház-i
- D) Madách színház-i
- E) madách színház-i
- F) madách színházi

- c) Válaszd el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat!

ostromot: .....

rendőri: .....

4. Az alábbiakban két, tanító célzatú mese mondatait találod összekeverve. A mondatok számozását felhasználva állítsd helyre a két mesét! Az első mese utolsó mondatának a számát megadtuk.

a	
b	
c	

a) A kipontozott helyekre írd be a két mese megadott állatszereplőit:

kígyó, oroslán, róka, holló.

b) Az első mese mondatai a megfelelő sorrendben: __ __ __ __ 6.

c) A második mese mondatai a megfelelő sorrendben: __ __ __ __ __

1. Az élelem híján levő ....., ahogy meglátott egy napos helyen szendergő ....., lecsapott rá, és elragadta.

2. A ..... sohasem látta az .....

3. „Én szerencsétlen, olyan zsákmányra leltem, amelytől elpusztulok.”

4. Az azonban visszafordult, és megmarta őt.

5. Mikor véletlenül szembetalálkozott vele, annyira megijedt, hogy kis híján belehalt.

6. A mese bizonyítja, hogy a megszokás még a félelmetes dolgokat is megszelídíti.

7. Következő találkozásuk alkalmával is megijedt ugyan, de már nem annyira, mint legelőször.

8. Ez a mese elmondható az olyan emberre, aki kincset talál, de az élete ezzel veszélybe kerül.

9. A madár haldokolva így szólt:

10. Mikor pedig harmadszor is látta, annyira nekibátorodott, hogy oda is ment hozzá elbeszélgetni vele.

5. Egészítsd ki a minta alapján a három azonos jelentésű szólást a megadott kulcsszavak segítségével!

Minta: Kulcsszó = csónak

A szólás: Egy csónakban eveznek.

- a) Kulcsszó = húr

A szólás: Egy .....

- b) Kulcsszó = gyékény

A szólás: Egy .....

- c) Kulcsszó = kő

A szólás: Egy .....

- d)–e) A négy szólás jelentésének közös elemét megtalálod az alábbi mondatban. Állítsd megfelelő sorrendbe a zárójelben megadott két szó összekevert betűit, és egészítsd ki velük a mondatot!

Ugyanaz a ....., a ....., mint a másiknak.

(á é a sz n d k)

(e f l s g f a á o)

a	
b	
c	
d	
e	

6. Oldd meg az alábbi verssel kapcsolatos feladatokat!

Kosztolányi Dezső: Kip-kop, köveznek

Kip-kop, köveznek.

Itt van a tavasz.

Hajnalba száz kalapács zaja ébreszt.

És hallgatom ágyamból a zenés neszt.

Mily csiklandó és édes és ravasz.

Tavasz, tavasz. Az utcánkat javítják.

Mostan fölajzzuk a csigát, parittyát.

Tavasz. Libeg az udvarunk egén fönt
a sárga, kék és rózsaszínű léggömb.

Kip-kop, zene az élet, muzsika,

láng ég a fákon, a bokor zöld oltár.

Mostan miséznek a kis madarak,
és a szobákban is ezer titok vár.

Dal zeng, ha megütöm a képet, asztalt,
zenél az élet, a cipőm, az aszfalt.

Most, mint a léggömb, szállani szeretnék.

Mily csiklandó és édes és ravasz
a zöldbe bújni s enni a cseresznyét.

Cseresznyepiros, zöldarany tavasz.

a	
b	
c	
d	

- a) Hogyan nevezzük az alábbi idézetben alkalmazott költői képet? Karikázd be a hozzá tartozó betűjelet!

„a bokor zöld oltár”

- A) hasonlat
  - B) metafora
  - C) megszemélyesítés
  - D) allegória
- b) Írj ki a vers **utolsó hat sorából** egy alliteráló **szó szerkezetet!**

Az alliteráló szó szerkezet: .....

- c) Írd ki a vers szövegében elsőként előforduló vegyes hangrendű főnevet!

A keresett főnév: .....

- d) Karikázd be az alábbi részletben alkalmazott rímrendszer nevét jelölő betűt!

„Tavaszz, tavasz. Az utcánkat javítják.
Mostan fölajzzuk a csigát, parittyát.
Tavaszz. Libeg az udvarunk egén fönt
a sárga, kék és rózsaszínü léggömb.”

- A) párrím / páros rím
- B) keresztrím
- C) ölelkező rím
- D) bokorrím

7. Oldd meg a szöveggel kapcsolatos feladatokat!

a	
b	
c	
d	
e	

Június 27-én I. Szent László királyt ünnepeljük, a magyar lovagkor példaképét, alighanem a legnépszerűbb magyar szentet. A László név a szláv Vladislav (úrfi, uralkodó fia) származéka, a nevet bizonyára lengyel édesanyja, Richeza választotta. A keresztnév népszerűségét a belőle önállósult családnevek nagy száma is bizonyítja: László, Laczi, Lacza, Laczkó, Laczkfy, Lászlóffy.

„Csillagok között fényességes csillag” – e szavakkal üdvözli a régi magyar énekszerző vitéz királyunkat, aki 1077 és 1095 között uralkodott. 49 éves, és a soron következő kereszties hadjárat kiszemelt vezére volt, amikor az unokaöccsével, Kálmánnal folyó viszálykodás közepette halálos szélhűdés érte 1095. július 29-én. Előbb Somogyváron temették el, majd 1106-ban Váradon helyezték örök nyugalomra.

Halálát követően kultusza gyorsan terjedt. Sírja csodatévő zarándokhely lett, mondák és legendák fonták körül alakját. Szentté avatását azonban csak III. Béla kezdeményezte 1192-ben. Kérésére III. Celesztin pápa két bíborost küldött, hogy a király nagyváradi sírjánál történt csodákat felülvizsgálják. Miután több csodás gyógyulás szemtanúi lehettek, a legenda szerint egy égi jel végképp meggyőzte az olasz csodaszakértőket. 1192. június 27-én déltájban a váradi székesegyház fölött fényes csillag gyúlt ki, s ott lebegett a magasban két órán át. Árpád-házi Szent László napját nem halála évfordulóján, hanem a csillagjelenés napján ünnepeljük. Szigorú, de igazságos törvényalkotó volt, ennek eredményeként megszilárdult a magántulajdon védelme az országban. Uralkodása idején Magyarország, fennállása óta először, képes volt a hódításra. A mélyen hívő király uralkodása alatt avatták szentté Gellért püspököt, I. István királyt, Imre herceget, András és Benedek remetéket.

Az erdely.ma/kultura alapján

a) Írd a pontsorra, hogy **igazak (I)** vagy **hamisak (H)** a következő állítások!

- 1) ..... Kálmán kezdeményezte I. László szentté avatását.
- 2) ..... I. Lászlót szentté avatásakor helyezték örök nyugalomra Váradon.
- 3) ..... I. László folytatta elődei sikeres hódító hadjáratait.

b) Hány szent nevét találjuk meg a szövegben? Egészítsd ki a mondatot!

A szövegben ..... szent nevét találjuk meg.

c) Állítsd számozással időrendi sorrendbe a Lászlóval kapcsolatos eseményeket!

- ..... III. Celesztin pápa két bíborost küld Váradra.
- ..... III. Béla születése.
- ..... Imre herceg szentté avatása.
- ..... A legenda szerint a váradi székesegyház fölött fényes csillag gyúlt ki.
- ..... Richeza születése.
- ..... László trónra lépése.

d) Írd ki a szöveg harmadik bekezdéséből az alábbi meghatározásnak megfelelő szót!

Égni, világítani kezdett: .....

e) Írd ki a szöveg harmadik bekezdéséből az *egyszer s mindenkorra* kifejezés rokon értelmű megfelelőjét!

A rokon értelmű szó: .....

8. Az alábbi szavakból három szólás rakható össze. Írd le a szólásokat a megfelelő jelentések mellé! Minden szót csak egyszer szabad felhasználni. A megadott szóalakokat módosítani nem lehet. A szólásokat más szavakkal nem egészítheted ki. Minden szólás három szóból áll.

a	
b	
c	

inkább, mutat, hajót, kaput, farkasnak, dőnget, húzna, nyitott, erdőt

- a) semmi pénzért nem tenné meg = ...
- b) magától értetődő dolgot bizonygat = ...
- c) olyan embert tanít valamire, aki nála többet tud a szóban forgó dologról
= .....

9. Írd a pontvonalra a megadott két lehetőség közül a nyelvhelyességi szempontból megfelelőbb vagy igényesebb, választékosabb változatot!

a	
b	
c	
d	

- a) Nyolc óra ..... érkeznek meg a vendégek.
magasságában / tájban
- b) Ezt a változtatást javasoljuk az .....
igazgató felé / igazgatónak
- c) A félreértések elkerülése ..... mondom.
miatt / végett
- d) Ők négyen .....
össze voltak beszélve / összebeszéltek

10. Fogalmazz meg egy 10–12 mondatos történetet, amelynek indító mondatát megadtuk! Ügyelj arra, hogy fogalmazásod kapcsolódjon a kezdő mondathoz!

a	
b	
c	
d	
e	

Sohasem gondoltam volna, hogy megvalósul az álmom! .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

